

- Hei! Hei anteeksi! Olisiko teillä aikaa? Olen tässä pohtinut, pohtinut että...että mikäköhän kellonaika nyt mahdollisesti on. Katsos olisikohan minun aika pitää jo tauko? Mutta, kun en um...mmm...En tiedä, mitä kello on. Katsos, kun minulla oli perjantaisin ennen tapana pitää hieman kevyempi päivä. Olin aina tuossa klo14 aikoihin puutarhassa ja join kahvia ja söin Hanna tätejä. Tiedäthän varmaan Hanna tädit? Ne sillä tavalla murenevät. Niin niistä murusista riittää linnuillekin nokittavaa. Kyllä! Varpuset lensivät niitä aina nokkimaan! Se oli kyllä aika juttu se! Mmmmhh. Niin että...Minä siis sitä vain kyselen, että mikäköhän aika on? Olin laskevinani päivät niin, että tänään olisi perjantai ja kun ei täällä niitä varpusia ole. Niin, ja ei toki puutarhaa tai Hanna tätejä...Niin, vaikka ei se toki haittaakaan! Niin tosiaan tiedätkö sinä mitä kello on?.....Onko siellä ketään? Arvostelijalle oli nyt usein käynyt näin. Teatteriin saavuttuaan ainoa joka hänelle soi vastauksen, oli hiljaisuus. Hän oli tänäänkin noussut ylös, pukeutunut kengät jalkaansa, päällystakin päälleen ja työskennelly lavalla aamusta lähtien lehtisiä ääneen lukien. Päivän edetessä epävarmuus ja levottomuus olivat taas kasvaneet hänen sisällään huomiota herättävän suuriksi. Sitten tilaan oli taas astunut joku, jota hän ei aivan nähnyt, mutta jonka läsnäolon hän pystyi aistimaan penkkirivien takana ja jonka siluetti seiso liikahtamatta takarivien pimeydessä. Hän olisi kaivannut vain juttuseuraa. Jotakuta kenen kanssa vaihtaa muutama sanan päivän tapahtumista ja asioista. Saada varmistusta omille epäilyksilleen ja epävarmuuksilleen. Lievittää tuskaista oloaan. Puhumattomuus ja lehtisten lukeminen lavalla yksin saivat arvostelijan tuntemaan olonsa yksinäiseksi. Hän koki olevansa hyvä ihminen ja suurimman osan aikaa hän myös piti itsestään. Hän toimi niin kuin toivottiin ja osoitettiin. Mutta hän ei silti kokenut saavansa sellaista vastaanottoa, niin kuin tällaisissa tilanteissa oli sopivaa odottaa. Hän usein pohdiskeli syitä siihen, miksi häntä kohdeltiin niin kuin kohdeltiin ja ajoittain hän tunsu kiukun nousevan sisällään. Hän ei ollut koskaan rohjennut edetä niin pitkälle, että olisi vaatimalla vaatinut tietää päivän ja kellonajan. Tai olisi mennyt kohtaamaan tuon tuntemattoman tilaan astujan. Hän usein tunsu itsensä alistuneeksi ja hämmentyneeksi, tunteet, jotka olivat viime aikoina vain kasvattaneet kokoaan hänen sisällään. Ainoat asiat, mitkä olivat enää jäljellä hänen elämästään, olivat tuo lava ja noiden lehtisten lukeminen. Niinpä hän päivittäin nousi aina uudelleen valokeilaan, nosti uuden lehtisen nenänsä eteen ja aloitti lukemisen ohuella äänellään tyhjälle salille. Arvostelija alkoi kutsua itseään mielessään arvostelijaksi, koska se oli se mitä hän teki: hän luki arvosteluja. Oli hänellä nimikin, mutta täällä se oli muuttunut merkityksettömäksi. Hän ei tiennyt, että kuka tai ketkä olivat lehtiset kirjoittaneet. Ei hän tiennyt sitäkään, että kenelle tekstit oli suunnattu tai sitä, että miksi juuri hänen piti lukea niitä tyhjälle salille. Sen hän kuitenkin tiesi, että tekstit olivat sävyiltään loukkaavia ja arvottavia. Ne eivät olleet mukavaa luettavaa ja niiden lukeminen nostatti hien otsalle ja teki hänen olonsa epämurkavaksi. Hän ei olisi itse missään nimessä halunnut olla se henkilö kenelle tekstien luku kohdennettiin ja totta puhuen ei hän halunnut olla lukijakaan. Tyhjässä salissa kaikuivat sanat, kuten "Et ole mitään. Pakkaa kamasi ja häivy silmistäni. Minä haluan eron! Minä haluan eron! Tai: "Sinua ei odota kukaan. Voisit aivan hyvin vain mennä ja haudata itsesi tuohon vasta kaivettuun hautaan. Mitä sitten vaikka se olisi kaivettu joihin muuta varten? Ei sinua kuitenkaan kukaan odota." Hän oli tehnyt valintansa ja aloittanut tekstien lukemisen omasta tahdostaan. Tai ainakin hän otaksui, että tätä häneltä oletettiin. Miksi muuten hänet olisi ohjattu tähän tilaan ja miksi hänen lukemistaan tultiin säännöllisesti vahtimaan? Siltä se hänestä oli ainakin tuntunut. Arvosteluita oli niputtain puhujapöydän vieressä ja hän oli niitä lukenut jo kaksi viikkoa eivätkä ne olleet vieläkään loppuneet kesken. Lisäksi teatterissa ei ollut muuta tekemistä. Arvostelija oli tottunut puuhailevaan elämäntyylinsä, joten hän kaipasi itselleen tekemistä. Arvostelija oli tottunut ajattelemaan elämästä niin, että asioilla oli aina syy.

Kukaan ei olisi niin mielipuolinen, että vain tekisi asioita ilman sen suurempaa miettimistä tai vain loukatakseen toista ilman syytä. Että toiminnalla oli tarkoitus ja, että sillä pyrittiin selvästi johonkin hyvään ja rakentavaan. Saliin joutuessaan arvostelijan mieleen oli kuitenkin alkanut hiipiä ajatus, että olikohan hänen lukemisellaan mitään tarkoitusta. Salissa ei ollut ketään kuuntelemassa hänen lukemistaan eikä hän ainakaan tiennyt, että hänen puheitansa olisi nauhoitettu ja sitä kautta lähetetty kuunneltavaksi. Hän ei oikein ymmärtänyt, että miksi hänen piti lukea lavalla noita julmia sanoja. Hänen lukemiselleen ei oltu osoitettu selvää tarkennettua arvoa. Tilaan tulijan läsnäolon hän koki painostavana ja pelottavana. Hän ei myöskään osannut suhtautua tulijaan, koska ei tuntenut tämän henkilöllisyyttä. Tämän vuoksi hän pyrki olemaan aina mahdollisimman ystävällinen ja kevyt puheissaan tulijan kanssa. Hän tunsikin henkilöä seisovan salin pimeässä päässä, penkkirivin takana liikkumattomana häntä tarkkaillen. Hän pystyi näkemään tulijan silhuetin. Sen perusteella tilaan saapuva oli mies. Keskimittainen. Kalju tai lyhyt hiuksinen. Harteikas. Tulija sai hänet hermostumaan. Ja vaikka hän olikin pyrkinyt rakentamaan yhteyttä heidän välilleen, hiljaisuus sai hänet lopulta aina itsekänsä hiljenemään ja odottamaan. Lopulta tulija poistui ja jätti hänet aina yksin. Taas kerran hänen odostuksiinsa ei vastattu. Arvostelija tunsikin, miten tälläkin kertaa vierailija poistui ja sali tuntui taas tyhjältä. Valokeila näytti kylmältä ja lava autiolta. Penkkimeri levittäytyi punaisena hänen edessään. Arvostelija huokaisi raskaana syvään, painoi päänsä ja siirtyi lavan taakse pimeään levähtämään. Siellä hänellä oli pieni nukkavieru peti, jossa hän nukkui, kun ei ollut lukemassa. 15cm paksuinen patja lattialla, lämmin viltti ja pieni kangastyyny päänalusena. Yön aikana toimitetun ruoan hän oli tuonut patjansa viereen. Tänäänkin tarjotin oli jätetty ulko-oven viereen lattialle. Arvostelija ei ollut ennättänyt ottaa tavaroitaan mukaan, kun hänet haettiin. Hän oli ollut tavallisissa aamupäivän puuhissaan, kun miehet olivat tulleet. Hän oli nauttinut aamupalansa ja siirtynyt hoitamaan kukkatarhaansa tavalliseen tapaan, kun mustiin pukeutuneet miehet olivat ilmestyneet hänen aitansa taakse, seisseet siellä häntä tuijottaen. Hän oli hämmästynyt miesten tulosta ja oli vain kävellyt miesten luokse selvittämään tilannetta. Miehet olivat ohjanneet hänet mukaansa, aukaisseet auton oven ja auttaneet hänet istumaan mustan farmarimallisen auton takapenkeille. Hän oli mennyt miesten mukaan kyselemättä, hän ei ollut ajatellut, että päätyisi tällaiseen tilanteeseen. Autossa hän oli kysellyt kaikkea mahdollista miehiltä, mutta miehet eivät olleet vastanneet hänelle mitään – olivat vain katsoneet eleettömästi eteenpäin puhumatta sanaakaan. Arvostelija oli ajatellut, että näin tärkeän näköiset miehet eivät vain huvikseen ajelisi ympäri maaseutua ja turhaan pyytäisi häntä mukaan. Hän uskoi vielä hetki sitten, että asiat selvenisivät ja hän saisi selville, mistä tässä kaikessa oli kyse. Hän muisti nyt, että matka oli kestänyt pitkään ja, että hän oli nukkunutkin välissä. Arvostelijalla ei ollut käsitystä siitä, että mihin he olivat lopulta ajaneet. Hän arvioi, että automatkassa kesti kaiken kaikkiaan noin kuusi tuntia ja että ainakin aluksi he olivat ajanet etelään päin, kohti pääkaupunkia. He eivät pysähtyneet matkalla. Kun auto oli lopulta pysäytetty, auton ovi aukaistiin ja hän oli astunut ulos pienelle kujalle. Hänen edessään oli metallinen ovi, josta hänet oli ohjattu sisään. Ovi johti tähän saliin, jossa hän parhaillaan vietti aikaansa. Saliin astuessaan lavalla oli ollut valmiina puhuja koroke, jossa oli lehtisiä. Lavalle, korokkeen viereen osoitti valokeila. Lavan takaosassa olivat lisäksi tämä vuode ja nämä petivaatteet, joiden päällä hän nytkin istui. Kujalta saliin johtava ovi oli laitettu lukkoon hänen takanaan. Ovi oli ja pysyi lukossa. Sen hän oli testannut jo monta kertaa saapumisensa jälkeen. Arvostelija tunsikin itsensä neuvottomaksi ja voimattomaksi. Hän ei tiennyt enää, mitä hänen pitäisi tilanteesta ajatella. Voisiko hän vain lähteä pois? Annettaisiinko hänen lähteä pois? Penkkirivien takana täytyi olla toinen ovi, josta vierailija aina astui saliin sisään ja poistui. Ajatus lähtemisestä oli käväissyt hänen mielessään yhä useammin viime

aikoina. Hän oli kuitenkin epävarma aikeistaan ja ajatuksistaan, koska ei ollut tottunut tällaiseen kohteluun. Hän ei ollut uskaltanut vielä käydä penkkirivien takana ja pohti nyt mahdollisuuksiaan. Selitettäisiinkö hänelle tilannetta koskaan? Mitä jos hänellä olikin tärkeä rooli, josta hän ei vain ollut tietoinen? Mitä jos hän asettikin jonkun tahattomattaan pulaan aikeillaan? Arvostelija hätkähti hereille. Hän oli nähnyt unta ja herännyt, mutta hän ei muistanut unesta enää muuta kuin sellaisen painajaismaisen pyörteen, joka oli ottanut hänet valtaansa, pyörittänyt ympäri ja mullistanut hänen elämänsä. Arvostelijan rintakehässä tuntui tapahtuvan jotain, joka ikään kuin odotti hänen huomiotaan ja oli valmiina kertomaan hänelle lisää, mutta arvostelija ei osannut tavoittaa tunnetta sen paremmin. Hän vain tunsu sen sellaisena etäisenä kaikuna ja odotuksena. Jotain isoa oli tapahtunut, mutta hän ei osannut sanoa, että mitä. Arvostelija oli pitänyt kirjaa salissa viettämistään päivistä. Hän oli raaputtanut löytämällään 5 sentin kolikolla viivan päivän merkiksi sängyn taakse, takaseinän mustaan puupaneliin. Päivien vaihtumista hän oli seurannut ikkunoista. Salin lavanpuoleisen takaseinän yläosassa oli rivistö pitkiä, kapeita ikkunoita, joista hän saattoi nähdä oliko päivä vai yö. Ikkunat antoivat taivaalle, jossa tällä hetkellä verkkaalleen leijailivat valkeat puuteripilvet vaaleansinisellä taivaalla. Kelloa hänellä ei ollut, joten hän joutui luottamaan omaan arvionsa. 7.5.2020 miehet olivat hänet hakeneet. Hän muisti päivän siitä, että kahden päivän päästä olisi ollut hänen kummipoikansa syntymäpäivät, joihin hän aina osallistui. Tänä vuonna hän ei tosin olisi päässyt pojan syntymäpäiville, koska perhe oli päättänyt viettää juhlat ulkomailla Espanjassa. Arvostelija oli tähän mennessä raapustanut yhteensä kaksi rivillistä viivoja, joita hän nyt parhaillaan laski. Yhteensä 14 viivaa. Se tarkoitti sitä, että tällä hetkellä elettiin toukokuun loppua. Arvostelijalla oli ollut innoissaan koittaneesta keväästä ja orastavasta alkukesästä. Päivät olivat alkaneet lämmitä ja ensimmäiset kevään kukat olivat puhjenneet kukkimaan. Hän tunsu luonnon heräämisen aina kehossaan. Keväisin talven viimeisetkin uneliaat kuukaudet pyyhkiytyivät pois ja tilalle saapui lintujen innokas laulu. Hän oli ollu täällä melkein kaksi viikkoa ja vieläkin hänellä ei ollut tietoa ulkomaailmasta tai siitä, miksi hän oli täällä. Hänen levottomuutensa ei ollut hävinnyt, vaan se oli päinvastoin kasvanut. Ajatukset olivat pyörineet samaa rataa viimeiset päivät. Ahdistus rinnassa puristi usein kehon ja mielen kasaan. Mukaan oli tullut myös jotain uutta, jotain joka kasvoi koko ajan rintakehän keskiosassa. Arvostelija oli tänään lukenut aamusta lähtien lehtisiä, mutta tänään hän oli päättänyt lopettaa lukemisen jo aiemmin. Hän oli tähän mennessä pyrkinyt pitämään yllä tasaista rutiinia, jotta ei vahingossa ärsyttäisi ketään. Hän halusi myös pitää kiinni vanhasta elämästään. Ainoa tapa siihen tuntui olevan säännöllisen elämänrytmin noudattaminen. Arvostelijaa pelotti tuo tuntematon salin astuja. Hän pelkäsi, että häntä rangaistaisiin, jos hän lopettaisi lukemisen. Mutta tänään hän ei ollut jaksanut välittää ja oli lopettanut siksi aiemmin. Tänään salin ei ollut myöskään astunut ketään. Tämäkin oli poikkeavaa, sillä salissa vierailtiin aina kerran päivässä. Arvostelija oli arvioinut, että noin iltapäivän aikaan. Hän ponnistautui ylös ja oikoi jäseniään. Hänen alaselkensä tuntui kireältä ja jäykältä, rintakehä oli painava. Siinä venytellessään ja jaloitellessaan hän vilkuili penkkirivistöä ja penkkirivistön taakse. Ketään ei tuntunut hänen lisäksi olevan salissa. Sen enempää ajattelematta hänen jalkansa kävelyttivät hänet keskikäytävää pitkin kohti takaseinustaa. Hänellä ei ollut aikaa ajatella asiaa, koska jos hän olisi jäänyt sitä pohtimaan, hän ei olisi varmaan rohjennut ottaa ensimmäisiä askeliaan. Nyt hän vain käveli eteenpäin hämäryyden levitessä hänen ylleen. Salin perällä oli hämärää, muttei aivan pimeää. Tumman punaiset istuimet olivat muuttuneet hämärässä väriltään harmaan ja purppuran sekoitukseksi. Raskaasta tummudesta oli vielä erotettavissa muotoja ja sävyjä. Arvostelija oli saapunut penkkirivin päähän ja kääntyi oikealle kulkemaan kohti pientä vihreää valoa, jonka tiesi poistumisoven

valoksi. Tuosta ovesta saliin aina astuttiin sisään. Penkkirivien takana oli parin metrin verran avointa tilaa, taakse muodostui leveä käytävä, jossa mahtui liikkumaan leikiten. Sama puolipaneeli seinä jatkui takaseinässä. Täälläkin paneeli oli väriltään musta, aivan kuten lavan takaosassakin. Seinän yläosa oli pinnaltaan sileää betoniseinää, sekin väriltään mustaa. Koko sali oli väriykseltään musta, lukuunottamatta puista puhujapöytä ja punaisia penkkirivejä sekä punaista sivuun vedettyä esiripua. Arvostelija käveli kohti vihreää valoa, kunnes se jäi hänen yläpuolelleen vihreyttään loistamaan. Hänen edessään oli nyt musta ovi, jossa oli metallinen ovenkahva. Ovi, josta kuljettiin saliin ja josta poistuttiin. Jännitys tiivistyi jomottavaksi tykytykseksi hänen päässään. Hän pystyi kuulemaan sen lyönnit korvissaan ja tuntemaan jyskytyksen rintakehässään. Jännitys puristi vatsan kokoon, hengitys odotti. Tuntui siltä, että koko tila penkkeineen, lavoineen, esiripuineen odotti hänen kanssaan. Aika pitkittyi. Hän kurotti oikean kätensä ja kosketti ovenkahvaa. Levitti sormensa kahvan ympärille ja puristi kätensä nyrkkiin kahvan muotoihin. Kahvan metalli tuntui viileältä kättä vasten. Hetken odotus, hengityksen pidätys ja painallus alas. Uudelleen. Ja vielä uudelleen. Ei reaktiota. Ovi ei auennut. Ovi ei auennut! Se oli lukossa. Jännitys laukesi äänekkäiksi hengähdyksiksi. Käsi retkahti ovenkahvalta ja alkoi tärisemään hallitsemattomasti. Arvostelija lysähti kassaan ja nojasi jalkoihinsa hengästyneenä. Koko keho värisi, keuhkot haukoivat happea. Se ei auennut. Ovi ei ollut auennut – olivat ainoat lauseet, mitä hänen mielensä kykeni hänelle toistamaan. Hengitykset tuntuivat aluksi kiihkeiltä ja tovin nojailtuaan jalkoihinsa arvostelija kykeni tasaamaan hengitystään. Nyt hengitykset tuntuivat selkeiltä ja pitkiltä. Hän nousi pystyyn raskaasti ja katsoi takaisin lavalle. Tunteet tulvahtivat hänen lävitseen. Hän oli pettynyt, ettei ovi ollut auennut. Samaan aikaan hän oli myös helpottunut. Hänen ei tarvinnut kohdata sitä, mitä oven toisella puolen olisi ollut. Jokatapauksessa hän oli tehnyt jotain uutta, jota hän ei ollut aikaisemmin tehnyt. Siitä hän oli riemuissaan ja itselleen kiitollinen. Hän oli ollut rohkea! Tunteiden sekamelskan saattelemana hän lähti astelemaan ovelta sivukäytävää pitkin kohti lavaa. Hän ei ollut käytävää pitkin koskaan astellut, koska ei ollut tohtinut lähestyä ovea. Hän ei ollut ylipäättänsä uskaltanut poistua lavalta penkkiriveille asti tahi niiden taakse. Hän pysähtyi hetkiseksi ja katseli ympärilleen. Sali näytti erilaiselta, kun sitä katseli täältä penkkirivistöltä käsin. Lava näytti nyt autiolta ja yksinäiseltä. Pakottava tunne, joka arvostelijalla oli usein lavalla ollessaan, oli nyt poissa. Tilalla oli huterat jalat ja tyhjentyneet keveys, joka antoi aikaa perspektiivin muodostumiselle. Ilmeisesti näkökulman vaihdos oli vaikuttanut asiaan, hän tuumi itsekseen. Arvostelijalla käväisi mielessä, että voisi istua vieressään olevalle penkille. Sitä hän ei kuitenkaan vielä tehnyt. Se tuntui isolta ponnistukselta ja hänhän oli tänään jo ylittänyt itsensä. Hän halusi lepoa rajun jännityksen ja launneen tunnemyrskyn jälkeen. Arvostelija palasi sängylleen istumaan. Hän tunsu voitonriemua ja keveyttä, jota ei ollut hetkeen tuntenut. Rintakehän paino oli keventynyt. Keveyteen sekoittui tyhjyys, jonka hän tunsu selvästi rintakehän keskellä. Yksinäisyys, se ei ole poistunut, hän muisti synkeänä. Tämä tunne oli tullut hänelle viime viikkoina liiankin tutuksi, hän myönsi itselleen apeana. Arvostelija riisui kävelykenkensä, kurottautui asettamaan ne sivuun patjan taakse seinän viereen ja asettui pitkälle patjalle. Jotain uutta oli syntynyt. Silmät painuivat kiinni kuin itsestään. Hän nukahti. Häntä tuijotettiin. Isoilla avoimilla silmillä, jotka olivat väriltään vihreät. Silmäpari oli pysähtynyt aivan hänen kasvojensa eteen ja tuijotti häntä nyt revähtämättä suoraan silmiin. “Aaaauuh! “Arvostelija ulvahti ja kiskaisi hätäisesti itsensä kauemmaksi. Tämä tapahtui kömpelösti, koska hän oli ollut makuulla nukkumassa vielä hetki sitten. Silmäparien tuijotus ja äkkinäinen säikähdysten tunne olivat melkein halvaannuttaneet hänet ja hetken aikaa hän ei ollutkaan kyennyt muuta kuin tuijottamaan takaisin, kunnes hän oli vironnut ja pystynyt ponkaisemaan

taaksepäin kauemmaksi tuijottavasta silmäparista. Hän nojaili nyt käsiinsä puolipystyssä, peitto puolimatassa ja tuijotti takaisin. Silmät eivät reagoineet hänen säikähdykseensä, vaan jatkoivat tuijottamistaan uteliaina. Ne kuuluivat keskimittaiselle tytölle. Tai pojalle. Arvostelija ei ottanut sukupuolesta selvää. Kasvoja kehystivät vaaleat, korvien alapuolelle ulottuvat aaltoilevat hiukset. Lapsi tai nuori, hahmon tarkasta iästä oli hankalaa ottaa selvää, oli kaunis kasvoiltaan ja iättömän näköinen. Nuorena oli havaittavissa leikkisyyttä ja keveyttä, jotka heijastuivat nauramiseen taipuvaisista kasvoista. Tällainen mielikuva arvostelijalle tuli, kun hän tarkkasi hahmoa. - Mi-, mitä? Arvostelija kykeni vain änkyttämään. Hetken virottuaan hän jatkoi - Ku-, kuka sinä olet? Mitä täällä teet? Lapsi jatkoi tuijottamistaan, käänsi hieman päätään ikään kuin kuunnellakseen ja sitten yhtäkkiä puhkesi leveään hymyyn. - Te näytätte huomattavasti eläväisemmältä nukkuessanne. Olette heräillä aivan eri mies. Mitä unta näitte? Hymyilitte niin kauniisti, että olisin itsekin halunnut tulla nukkumaan. Nyt minua ei tosin kyllä nukuta. Minä nukun aina hyvin sikeästi, kun vain löydän lämpöisen paikan. Viime aikoina minulla ei ole ollut oikein lämmintä. Tosin toissapäivänä löysin tämän toppatakin ja se on auttanut asiaan huomattavasti. Tiedätkö muuten miksi sanotaan super-nukkujaa? Lapsi puhui. Paljon ja iloisella äänellä. Arvostelija sanoisi tuota puhetyyliä löpöttelyksi, mutta lapsen virallinen tapa ilmaista itseään ja huomaavaisuus tekivät puheesta miellyttävää kuunneltavaa. - A-, Anteeksi? - Niin, uni on varsin tärkeää terveydelle ja ilman sitä voi käydä kalpaten. Siksi kannattaa yrittää nukkua itselleen sopivissa määrin. Nukuteko te yleensä sopivasti? Tai onko teillä ollut univaikeuksia? Teillä on ainakin mukavan oloinen patja ja lämmin peitto. Päätelisin, että teillä on puitteet kunnossa. Ilmeenne kertoo kuitenkin jotain muuta. Herra, teillä on silmäryppyjä, jotka kertovat huonosti nukutuista öistä ja stressistä. Oletteko stressaantunut? Lapsen ilme vaihtui huolestuneeksi ja hän suoristi päänsä takaisin keskilinjaan ikään kuin terävöittääkseen katsettaan vielä entisestään. Arvostelija katsoi lasta tyyperyneenä eikä osannut sanoa mitään. Mitä täällä tapahtuu, oli ainoa laukkaava ajatus. - En, en minä tiedä. Nukun ihan hyvin. Kait. Hän vastasi empien. - Noniin, näkeehän sen. Kun kevät tulee ja kesä on ovella, ei sitä halutakaan nukkua. Silloin haluaa valvoa ja leikkiä! Leikkiä niin paljon kuin jaksaa. Minä kävin eilen huvipuiston laitamilla kurkkimassa sisään. Yritin livahtaa poritista, mutta pääsylippu-mies ennätti ottamaan minut kiinni. Niin en päässyt yhteenkään laitteeseen! Mutta ei se haittaa. Minä pihistin siltä mieheltä sen suklaapatukan, joka sillä oli takataskussa. Toisessa takataskussa olisi ollut lompakkokin, mutta sitä en kehdannut ottaa, koska enhän ole niin tuhma. Muutenkin tuhmien lasten kannattaa olla varovaisia, koska ne ryöstetään. Ja sitten ne viedään työleirille, josta ei pääse enää pois. Niin siksi minäkin säännöstelen jekkujen kanssa aina toisinaan. Haluatko ranskanpastillin? Lapsi pomppasi kohti arvostelijaa, kaivoi housuntaskustaan pastillirasian ja ojensi sitä arvostelijaa kohden. - Otatko? Arvostelija ei vielääkään pitänyt hahmon tunkeilusta. Lapsen pysäyttääkseen hän nousi kiireesti pystyyn, nappasi pastillirasian itselleen ja otti muutaman askeleen taaksepäin. Hän heitti muutaman pastillin suuhun, sulki rasian ja nakkasi sen lapselle takaisin. Lapsi otti kopin leikiten, heitti itsekin muutaman suuhun ja lähti maleksimaan ympäri lavaa. Pastillit maistuivat raikkailta. - Tämä on hiano lava! Täälläkö sinä asut? Käytkö koskaan ulkona? Näytät siltä ettet ole hetkeen käynyt ulkona. Tuolla on alkanut olemaan todella lämmintä päivisin. Sinulla ei taida olla yhtään ylimääräisiä kesävaatteita? Onko täällä vessaa? Minun pitäisi päästä vessaan? Lapsi kääntyi katsomaan häntä ja irvisti valkoiset hampaat loistaen. - Vessa löytyy tuolta lavan toisesta päästä. Harmaa ovi, tuolla minun takanani. Arvostelija viittasi taakseen. Lapsi syöksähti hänen ohitseensa, avasi vessan oven ja paukautti sen kiinni. Hiljaisuus. Tosiaan, onneksi teatterissa oli vessa. Muuten hän olisi ollut pulassa, koska hänellä ei olisi ollut paikka tarpeilleen tai peseytymiseen. Hän oli

huomannut vessan heti tultuaan teatteriin. Se oli pieni ja lavan toisella sivuseinustalla vastapäätä puhujakoroketta. Vessassa oli vessanpönttö, lavuraari, kaksi vaalean harmaata käsipyyhettä sekä nipullinen käsipaperia. Lavuraarin yläpuolella oli neliskanttinen peili, jossa oli kiinni pieni metallinen hylly. Hyllyssä oli pieni pumppupullo hajutonta, vaaleata saippuaa. Arvostelija katsoi vuodettaan, näki kenkänsä ja päällystakkinsa ja päätti pukea päälleen. Eilinen oli ollut jo riittävän iso koetukseltaan. Nyt sitten vielä tämä! Kuka tuo lapsi oli ja mitä se teki täällä? Miten tuo kakara oli päässyt tänne? - hän pohti kuumeisesti. Kengät saatuaan jalkaan hänen oli pakko jatkaa kävelyään ja jatkaa ajatustensa selvittelyä. Ovi kujalle oli ollut lukittuna ja niin myös ovi salin takaosassa. Miten tuo lapsi oli päässyt tänne sisälle? Hän oli viimeksi eilen käynyt kokeilemassa tuota salin takaosan ovea, eikä se ollut auennut. Vessan ovi narahti auki ja lapsi pomppi iloisena hänen luokseen. - Onneksi oli paperia! Ja vielä pyyhekin! Minun oli pakko pestä kasvoni, koska ne olivat jo likaiset. Te olette aika pitkä mies. Kuinka pitkä tarkalleen ottaen? Arvostelija katsahti lapseen. Lapsi oli häntä noin hartioden korkeuteen. Hän oli itse keskimittainen mies, ei pitkä, muttei lyhytkään. Pituuden perusteella lapsi ei voinut olla aivan nuorikaan. Hän arvioi lapsen johonkin murrosiän ja lapsuuden välimaastoon. Lapsi oli selvästi harmiton. Jos hän olisi ystävällinen ja päättäväinen, hänen olisi ehkä mahdollista saada lapselta tietoja olinpaikastaan ja miten lapsi pääsi teatteriin sisään. - Miten pääsit tänne sisään? - En ole koskaan ollut teatterissa! Tai siis olen ollut kyllä kerran teatterissa. Se oli sellainen ulkoilmateatteri ja ne esitti komedia näytelmää. Nauroin aivan hirvittävästi, se oli hauska näytelmä! Mutta siitäkin on jo aikaa. En muista enää sen esityksen nimeä. Se oli joku kiertävä ryhmä. Katso mitä minulla on! Lapsi kaivoi taskustaan kaksi tiirikka avainta ja esitteli niitä arvostelijalla avoimen iloisesti. - Minä löysin nämä roskiksesta! Voitko kuvitella, että joku heittäisi hukkaan kaksi tiirikka avainta? Minä olen näitä käyttellyt sen jälkeen ja tuo ulko-ovikin aukesi aika helpomaisesti. Minä halusin päästä sisään lämpimään ja nyt minua todellakin onnisti! Tämä on huikea paikka. Onko täällä toista patjaa tai peittoa? Tai saisinko tulla viereesi nukkumaan? Viattomat silmät kääntyivät tuijottamaan häntä, huitominen oli hetkeksi lakannut. - Tulit tänne tiirikoiden sisään? - Kyllä! Haluatko nähdä? Minusta on tullut jo aika taitava! Lapsi marssi määrätietoisesti kujalle johtavalle ulko-ovelle ja alkoi näpelöimään lukkoa tiirikoiden avulla. Hän aherteli hetken, kunnes kuului naps ja työnsi oven auki. - Katso! Enkö olekin taitava? Leveä onnellinen hymy valaisi lapsen kasvoja, kun hän työnsi oven auki kujalle. Raikasta ilmaa virtasi sisään. Ulkona oli kirkasta. - Tämä ovi on kyllä kummallinen, että kummallakin puolella on vain lukko, eikä ollenkaan kahvaa. Ihan kuin tänne ei haluttaisi kenenkään pääsevän sisään tai poistuvan ulos. Eikö vain? Arvostelijalle tuli kiire harpata lapsen luokse. Hän nappasi ovesta kiinni ja kurkisti kujalle. Ei ketään näkyvissä. Hän riisui kiireesti kengän ja asetti sen oven ja karmin väliin huolellisesti. Tämä ovi ei menisi enää lukkoon, ei ainakaan hänen toimestaan. Lapsi tuijotti silmät suurina hänen toimiaan. - Eikö tuo ole varsin ikävää. Herra, nyt teillä on vain toinen kenkä jalassa. Miten te nyt kävelette? Sitä paitsi teidän sukkanne on aivan rispaantunut, voin nähdä isovarpaanne. - Ei se haittaa! Arvostelija tiuskaisi ja jatkoi askeltamista lavalla. Mitä hän nyt tekisi? Mitä hän nyt tekisi? Hänen oli mahdollista poistua teatterista! Voisiko hän vain lähteä. Hänellä ei ollut yhtään rahaa. Hänellä ei ollut henkilöllisyystodistusta tai matkapuhelinta soittamiseen. Miten hänen tulisi nyt menetellä? - Hyvä herra. Kävely pitää aina ottaa tosissaan. Siinä vaiheessa, kun kävelette kaksikkymmentä kilometriä päivässä, osaatte arvostaa kenkiä. Teistä kyllä huomaa, että ette ole hetkeen kävellyt. Mitä tulee tuohon oveen, niin jos se teitä huolettaa, niin minä voin sen teille aukaista, jos te tahdotte siitä poistua. Minä jokatapauksessa jään tänne. Lapsen ilme oli muuttunut uhmakkaaksi ja päättäväiseksi. Suuttumus kiristi leukapieliä. Lapsi marssi lavan

reunaan, hyppäsi ketterästi alas ja istuutui edessä olevaan punaiseen penkkiin. Sieltä käsin lapsi loi syyttäviä katseita arvostelijaan lavalle. Arvostelijalla ei ollut kuitenkaan aikaa miettiä lapsen tunteita. Ajatukset pyörivät villinä ympyrää hänen päässään. Hänen askeleensa antoivat vauhtia. Hänen olisi mahdollista päästä kotiin. Kotiin! - ajatukset iskivät hänet pysähdyksiin. Koti. Milloin viimeksi hän oli ollut kotona. Se tuntui ikuisuudelta. Hän pystyi muistamaan, miltä tuntui astua oman kynnyksen yli ja tervehtiä kukkatauluja, jotka hän ripusti vuosi sitten eteisen seinälle. Riisua kengät, hipsiä keittiöön teen keittoon ja nauttia pari hannatätiä teen kanssa. Mitä hän tekisi nyt? -